

ΑΡΙΘ. ΓΝΩΜΟΛ.

554

1978 I

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

7μημ. Ολοκληρωτ.

Συνεδρίασις τῆς 4-ΙΙ-

198 I

Σύνθεσις: Πρόεδρος Σπ. Ποταμιάνος, Ἀντιπρόεδρος

Ἀντιπρόεδροι

Σύμβουλοι Ἀντ. Παπαγιαννόπουλος, Βασ. Κωσταρόπουλος,
Ἀντ. Παπαντωνόπουλος, Ἰακ. Ξακωβόπουλος, Λεων. Παπιδας

Πάρεδροι (γνώμαι) Δευ. Ψήφου, Δημ. Ράπτης, Νικ. Ποῦλος, Νικ. Γεράσιμος,
Α. Τσαλακνόπουλος.

Εισηγητής Κωστ. Ἡλιόπουλου, Κάρεδρος

ΙΚΑ,

Ἀριθ. ἐρωτήματος 208149/8-9-1981, Υπουργίου Γεν. Δ/σεως Ἀσφαλ. Ὑπηρεσιῶν,
Δ/σεως Ἀσφαλίσεως, Γμ. Γεν. Ἀσφ. Εισθωτῶν

Περίληψις ἐρωτήματος:

Ἐρωτᾶται ἐάν οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀγ. Ὄρους
δασεργάται, εἴτε διὰ λογαριασμόν τῶν Ἱερῶν Μονῶν, εἴτε διὰ λογαρια-
σμόν διαφόρων δασεμπόρων, μισθωτῶν κ.λ.κ., δασικῶν ἐντάσεων τῶν
Ἱ. Μονῶν, ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλειν τοῦ ΙΚΑ.-

ἀποφασισ.

ἀρ. πρωτ.

14058/9/85

8-9-1981

ΕΝΤΥΠΟΝ Ν.Σ.Κ. 19 (β)

Λ 943

Ἐπὶ τοῦ πρόσθεν ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως:

I.- Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου I παρ. I ἐδ. I2 τοῦ Ν.Δ. 4577/1966 "περὶ τροποπ. καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ περὶ ἐτέρων τινῶν διατάξεων" συνεπληρώθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1846/51, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς παρ. I τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. 4476/65 καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν. 4504/66, ὁρισθέντος ὅτι, εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος νόμου (Α.Ν. 1846/51) ὑπάρχοντα ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδυναμῶς οἱ "ἀπασχολούμενοι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα εἰς τὰς πύσεως φύσεως βασικῆς ἐργασίας ἐντός ἢ ἐκτός κέντρου ἀσφαλίσεως τοῦ ΙΚΑ ἐφ' ὅσον εἶναι μέλη βασικῶν Συνεταιρισμῶν ἢ ἐλεύθεροι δασεργάται τοῦ Δημοσίου. Διὰ Κανονισμοῦ, καθορισθήσεται ἡ διαδικασία ἀσφαλίσεως τῶν ὡς ἄνω προσώπων, οἱ ὑποχρεοὶ διὰ τὴν καταβολὴν τῶν εισφορῶν, ὡς καὶ πᾶσα σχετικὴ λεπτομέρεια. Διὰ Κανονισμοῦ ὡσαύτως δύναται νὰ διευρύνεται ὁ κύκλος τῶν ἀσφαλιζομένων κατηγοριῶν δασεργατῶν".

Διὰ τοῦ ἄρθρου I τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ Ἀσφαλίσεως δασεργατῶν (ΑΥΒ 43810/5-6-1967, ΦΕΚ 399/67, τευχ. Β') ὁρίζεται ὅτι "ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἐπομένου μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑπάρχοντα ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ΙΚΑ οἱ ἐντός ἢ ἐκτός κέντρου ἀσφαλίσεως αὐτοῦ ἀπασχολούμενοι, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, δασεργάται ἀπάσης τῆς χώρας. Ὑπὸ τὸν ὅρον "δασεργάται" νοοῦνται πρόσωπα ἀπασχολούμενα εἴτε ὡς μέλη βασικῶν συνεταιρισμῶν, εἴτε ὡς ἐλεύθεροι δασεργάται εἰς οἰανδήποτε βασικὴν ἐργασίαν ἐκμεταλλεύσεως δασῶν, βρεινῶν ὑδρονομικῶν ἔργων, βασικῆς ὁδοποιΐας, ἀναδασώσεων, βελτιώσεως βοσκοτόπων καὶ παντὸς βασικοῦ ἔργου". Διὰ δὲ τῆς παρ. I τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ τούτου ὁρίζεται ὅτι "ἐργοδότης κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμόν θεωροῦνται : α) οἱ ἀπασχολοῦντες δασεργάτας ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἢ κατ' ἀποκοπὴν (Δημόσιον, Ν.Ν.Δ. ἢ Ιδιωτικὸν δικαίον, ἐκμεταλλευταὶ δασῶν, ἐργοφόροι μελετῶν καὶ κατα-

σκευῶν πάσης φύσεως δασικῶν τεχνικῶν ἔργων , ἐργολάβοι μετα-
φορᾶς δασικῶν προϊόντων) β) οἱ μισθοῦνται δασῶν (Δασικοί συνατα-
ρισμοί, μεμονωμένοι δασεργάται-μικροῦλοτόμοι, μικροεπαγγελματίαι
κτλ.)."

II. Ἀφ' ἐτέρου διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ ἰσχύοντος
Συντάγματος , ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνει προγενεστέραν ὁμοίαν ρύθμι-
σιν τοῦ εἰδικοῦ καθεστῶτος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὁρίζονται τὰ ἑξῆς:

"I. Ἡ χερσόνησος τοῦ Ἀθῶ ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίγλας καὶ ἑξῆς, ἀπο-
τελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἶναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον
τούτου προνομιακὸν καθεστῶς αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ
Κράτους, τοῦ ὁποίου ἡ κυριαρχία παραμένει ἄθικτος ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ
ἀπόφθεος πνευματικῆς τὸ Ἅγιον Ὄρος διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον
δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὅλοι οἱ μονάζοντες
εἰς αὐτὸ ἀπαντοῦν, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως , τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγέ-
νειαν, ἅμα τῇ προσλήφει αὐτῶν ὡς δοκίμων ἢ μοναχῶν. 2. Τὸ Ἅγιον
Ὄρος διοικεῖται, κατὰ τὸ καθεστῶς αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν εἰκοσιν ἱερῶν
Μονῶν τοῦ, μεταξύ τῶν ὁποίων εἶναι κατανεμημένη ὁλόκληρος ἡ
χερσόνησος τοῦ Ἀθῶ, τὸ ἕδαφος τῆς ὁποίας εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον.
Ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἀσκεῖται δι' ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἀπο-
τελούντων τὴν Ἱερὰν Κοινότητα. Οὐδεμίᾳ ἀπολύτως ἐπιτρέπεται
μεταβολὴ τοῦ διοικητικοῦ συστήματος . ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μονῶν
τοῦ Ἁγίου Ὄρους , οὐδέ τῆς ἱεραρχικῆς τάξεως καὶ τῆς θέσεως
αὐτῶν πρὸς τὰ ὑποτελῆ των ἑξαρτήματα. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν αὐτῷ
ἐγκαταβίωσις ἑτεροδόξων ἢ σχισματικῶν. 3. Ὁ λεπτομερὴς καθορι-
σμός τῶν ἐκκλησιαστικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας
αὐτῶν γίνεται διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸ
ὁποῖον , συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουσιν
μέν καὶ φηρίζουσιν αἱ εἰκοσιν Ἱερᾶς Μοναί , ἐπικυρώνουν δέ τὸ
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. 4. Ἡ ἀρι-

βής τήρησις τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων τελεῖται, ὡς πρὸς
μὲν τὸ πνευματικόν μέρος, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς πρὸς δὲ τὸ διοικητικόν, ὑπὸ τὴν
ἐποπτείαν τοῦ Κράτους εἰς τὸ ὅποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς καὶ
ἡ διαφύλαξις τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. 5. Αἱ ἀνωτέ-
ρω ἐξουσίαι τοῦ Κράτους ἀσκοῦνται διὰ διοικητοῦ, τοῦ ὁποίου
τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καθορίζονται διὰ νόμου. Διὰ νό-
μου ἐπίσης καθορίζονται ἡ ὑπὸ τῶν μοναχικῶν ἀρχῶν καὶ
τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἀσκουμένη δικαστικὴ ἐξουσία, ὡς καὶ τὰ
τελεονομικὰ καὶ φορολογικὰ πλεονεκτήματα τοῦ Ἁγίου Ὄρους.
Διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ Συντάγματος προστατεύεται καὶ
κατοχυροῦται τὸ εἰδικόν καθεστὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὸ ὅποῖον
ρυθμίζεται εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. τῆς 10/16 Σεπτ. 1926 "περὶ
καταστατικῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους", ὡς ἐτροποποιήθη μετα-
γενεστέρως ὑπὸ τοῦ Ν. 6010/1934 καὶ τοῦ Ν.Δ. 124/1969 "περὶ τῆς
κατὰ τὸν καταστατικὸν χάρτην τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀσκήσεως ἐπο-
πτείας ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὄρους".

Ὁ Διοικητὴς διοριζόμενος διὰ Διατάγματος προκαλουμένου
ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ ἐποπτεύει, πλὴν τῶν ἀφο-
ρῶντων εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν, καὶ τὴν τήρησιν
τοῦ καταστατικοῦ χάρτου, ἐφελκύν τὴν προσοχὴν τῆς Ἱερᾶς Κοινό-
τητος ἐπὶ τῶν παραβάσεων αἰσθησάσης μοναχικῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ
Ὄρει Ἀρχῆς. Ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας ὀφείλει ν' ἀποταθῇ
εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον καὶ νὰ συμμορφωθῇ
πρὸς τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ (ἄρθρον 3 Ν.Δ. 10/16-9-1926). Εἰς τὸν
διοικητὴν οὗτο κοινοποιοῦνται ὑποχρεωτικῶς, ἐπιμυρουμένα, ὑπὸ
τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, αἱ κανονιστικαὶ διατάξεις αἱ λαμβα-
νόμεναι ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῆς 20μελοῦς δισενδιαυσίας Συνάξεως τῶν
προϋσταμένων καὶ καθηγουμένων τῶν 20 Ἱερῶν Μονῶν, ὑπὸ τὴν
προϋπόθεσιν ὅτι δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν καταστατικὸν Χάρτην

τοῦ Ἁγίου Ὁρους (ἄρθρ. 6 Π.Δ. 10/16-9-1926). Ἐξαίρεσις ἀπὸ τοῦ κανόνος εἰσάγεται διὰ τοῦ εἰρημένου ἁρθρου μόνον διὰ τὰς ἀφορώσας εἰς καθαρῶς πνευματικῆς φύσεως κανονιστικὰς διατάξεις τῆς Διπλῆς Δισενιαυσίας Συνάξεως, αἵτινες ἀνακοινοῦνται πρὸς ἔγκρισιν, εἰς τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον. Εἰς τὸν Διοικητὴν ὡσαύτως, συμφώνως τῷ ἁρθρῳ I παρ. I τοῦ Π.Δ. 124/69, ὑποβάλλονται, ὑποχρεωτικῶς ἐν ἀντιγράφῳ αἱ ἀποφάσεις αἱ ἐκδοόμεναι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινοῦτητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἢ τῶν λοιπῶν μοναστηριακῶν Ἀρχῶν, προκειμένου οὗτος, ἀσπῶν τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐποπτεῖαν ὡς πρὸς τὸ διοικητικόν μέρος τῶν Ἀγειοριτικῶν καθεστώτων, νὰ ἐλέγξῃ ἐάν αὗται ἐξεδόθησαν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τῶν Ἑσωτερικῶν Κανονισμῶν τῶν Ἱονῶν καὶ τὰς Κανονιστικὰς Διατάξεις. Ἐάν ὁ Διοικητὴς κρίνῃ, ὅτι ὀρισμέναι ἀποφάσεις ἐξεδόθη κατὰ παράβασιν τινὸς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, δικαιούται ν' ἀναπέμψῃ τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν ἐκδόσασα ἀρχὴν μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς παρατηρήσεών του, ἐν περιπτώσει δὲ διαφορᾶς ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Ὑπουργόν Ἑξωτερικῶν ὁ ὁποῖος καὶ ἀποφαίνεται τελευτῇ III. - Ἐκ τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διεποῦσης τοῦ Βλδικόν καθεστῶς τοῦ Ἁγίου Ὁρους νομοθεσίας, ἀβιάστως συνάγεται ὅτι, ὁ σκοπὸς τοῦ Συνταγματικοῦ νομοθέτου ἦτο ἐνέκαθεν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τοῦ αὐτοδιοικήτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους διὰ τῶν ἰδίῶν αὐτοῦ ὀργάνων καὶ ἡ διατήρησις τῶν ἰδιαιτέρων Ἀγειοριτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ ἰδιάζοντος χαρακτῆρος τῆς Μοναχικῆς καὶ Ὁρησνευτικῆς ζωῆς καὶ παραδόσεως, ὡς διανορθώθησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἐπὶ τὴν ἐποπτεῖαν ὅμως πάντοτε, διὰ μὲν τὰ πνευματικὰ ζητήματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διὰ δὲ τὰ διοικητικὰ τοιαῦτα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Δι' ὅσα θέματα ὅμως δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τὴν διατήρησιν τῆς Ὁρησνευτικῆς καὶ μοναστικῆς ζωῆς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀποτιρεῖ.

έθικτος ή κυριαρχία τής 'Ελληνικής Πολιτείας, κατά τήν ρητήν Συνταγματικήν επιταγήν τής διατάξεως τής καρ. I του άρθρου 105 του Συντάγματος, όπερ επιρρωνύεται καί εκ τής διαφυλάξεως αποκλειστικώς υπέρ του 'Ελληνικού Κράτους τής δημοσίας τάξεως καί ασφαλείας εις τήν περιοχήν, πουσε καί εκ τής κτήσεως, άνευ έτέρας διατυπώσεως, τής 'Ελληνικής 'Ιθαγενείας υπό όλων των μοναζόντων εις τό "Άγιον Όρος, όμα υή προσλήφει αύτων ως δοκίμων ή μοναχών (όρᾶτε καί ΣΠ 3172/73 ('Ολομ.), Γνωμ. ΠΣΚ 379/66 ('Ολομ.), 1000/78 ('Ολομ.), 556/79 ('Ολομ.), 401/01 κ.ά.)

IV.- Έν όφει των άνωτέρω διατάξεων, κατά τήν γνώμην του παρόντος τμήματος του Κομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι νόμοι του 'Ελληνικού Κράτους, έφ' όσων όέν αντίκεινται εις τό Σύνταγμα, τόν Καταστατικόν Κάρτην του 'Αγίου Όρους καί τήν εκ γένει νομοθεσίαν τήν διέπουσαν τό ειδικόν καθεστώς αύτου, καί όέν άνάγονται εις τέματερυθμιζόμενα υπό του ειδικου τούτου νομικού καθεστώς, έχουν έφαρμογήν καί εις τήν περιοχήν του 'Αγίου Όρους, ή όποία άποτελεϊ αυτοδιοικούμενον τμήμα τής 'Ελληνικής 'Επικρατείας.

V.- Έξ άλλου ή κοινωνική ασφάλισις σκασόν έχει τήν εξασφάλισιν παροχών εις οικονομικώς κατά κανόνα αδύνατα μέλη του κοινωνικού συνόλου κυρίως εις υπαλληλικάς καί έργατικές τάξεις, έν περιπτώσει έπελεύσεως όρισμένων γεγανότων διαταραττόντων κατά κοινήν πεῖραν τήν εκ τής εργασίας πρόσοδον αύτων, ως καί τήν μέριμναν διά τήν πρόληψιν αύτων ('Αγαλοπούλου Κοινων. Ασφαλ. έκδ. 1955, σελ. 52). 'Η μέριμνα διά τήν κοινωνικήν ασφάλισιν άνήκει εις τό Κράτος, συμφώνως πρός τήν διάταξιν του άρθρου 22 πρ. 4 του Ισχύοντος Συντ/τος, οι όέ σχετικοί κανόνες δικαίπυ έν όφει του επιδιωκομένου κοινωνικού σκοπου, είναι επιτακτικού χαρακτήρος, δημοσίας τάξεως (Κ. Καλαντζόπουλος, Γεν. Αρχαί σελ. 37).

Είς τόν καταστατικόν χάρτην τοῦ Ἀγίου Ὁρους καί τήν λοιπὴν κειμένην περί τοῦ καθεστώτος αὐτοῦ νομοθεσίαν δέν ὑφίσταται ρύθμισις σχετικὴ μέ τήν ἀσφάλισιν δασεργατῶν ἢ ἄλλης κατηγορίας μισθωτῶν. Ἀρ' ἑτέρου εἰ καίμεναι διατάξεις τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας τοῦ ΙΚΑ, ὡς ἐκ τοῦ ἐπιδικασμένου Κοινωνικοῦ σκοποῦ αὐτῶν, δέν ἀντίκεινται εἰς τὸ συνταγματικῶς καταχωρούμενον καθεστὼς τοῦ Ἀγίου Ὁρους καθ' ὅσον οὐδόπως συνάπτονται μέ τὸ προνόμιον τῆς αὐτοδιοικήσεως καί τῆς διατηρήσεως τοῦ ιδιαί-
ζοντος ὀργανευτικοῦ Χαρακτῆρος τῶν Ἀγειοριτικῶν καθεστώτων.

Ἐν ὅφει τῶν ἀνωτέρω τὸ τμήμα ἔχει τήν γνώμην ὅτι, εἰ διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ Ἀσφαλίσεως Δασεργατῶν, ἔχουσαι μάλιστα ἐντόνως ἐπιτακτικὸν χαρακτῆρα, ἐφαρμόζονται καί ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς τήν περιοχὴν τοῦ Ἀγίου Ὁρους δασεργατῶν, οἱ ὅποιοι ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ ΙΚΑ, συν-
τρεχουσῶν βεβαίως καί τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων τῶν
τασσομένων ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου. -

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Πάρεδρος τοῦ Κ.Σ.Κ.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΚΟΝΟΥΡΟΣ

Εἰδμή 17-11-1989

Παραλήπτης:

Δ/σεις Ἀσφαλίσεως-
Τμ. Γεν. Μισθωτῶν

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

1. Νομικόν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (εἰς τριπλοῦν)
2. Γραφ. κ. Διοικήτοῦ
3. Γραφ. κ. Γεν. Δ/ντοῦ Ἀσφαλίσεως